

Rubin Sø.

Rubiner er røde og smaragder grønne. Men ejendommeligt nok findes syd for Hasle en stor grøn sø med navnet Rubin Sø. Søen ligger som et stort grønt øje inde i en fyrreskov, og skovbunden er fyldt med duftene fyrrenåle og kogler. Rubin Søens dybde er 20 meter, og langs kanterne af søen vokser der hvide flotte åkander. Nøkkeroser.

Men dybt nede under det grønne vand skjuler der sig også skakter og gange, for søen opstod efter gravning af kul under 2. Verdenskrig. For der findes Hasle Kul i hele området syd for byen, men dybt nede i undergrunden, og selv om kvaliteten er ret dårlig var dårlig kul bedre end ingenting. Især under krigen.

Men først skulle man grave leret væk. Det blev kørt med tipvogne ud til kysten og dumpet. Her ligger det endnu og stedet kaldes for Kultippen. Et besøg kan anbefales og man følger bare stien fra søen til kysten. I årene mellem 1942 og 1947 blev udvundet over 30.000 tons kul herfra.

Bagefter flød der med rustent affald og efterladte jernredskaber. De lokale kaldte derfor den nye sø for "lortehullet", men et sådan navn gavner ikke just turismen i Hasle.

Man måtte findes et bedre navn.

Det skulle være et navn der passede med søens farve. For den tradition har også andre bornholmske søer, der er opstået efter ældre tiders udvinding af råstofstoffer. Der er f.eks. navne som Smaragd Sø, Safir Sø, Opal Sø, Krystal Sø og Pyrit Sø.

Desværre fik den nye sø senere en grøn farve, og det navn var optaget af en anden sø med navnet Smaragd Sø, for den er også grøn.

Rubin Søen fik sit navn på denne måde. En dag stod den daværende formand for Hasle Turistforening ved søen, og diskuterede problemet med en lokal spøgefugl.

For hvad skulle man dog kalde søen.

"Vi kalder den bare for Rubin Sø". Sagde den lokale spøgefugl i fuldt alvor.

Men formanden var lidt i tvivl for rubiner er trods alt røde.

Dertil svarede spøgefuglen: "Det gør ikke noget, for jeg har ofte hørt dig kalde din kone en dejlig sveske, og mig bekendt er hun hverken sort eller rynket i ansigtet".

Herefter måtte formanden bøje og erkende det nye navn.

Værd at vide.

Den smukke sø ligger få kilometer fra Hasle. Ved Nyker Strandvej viser en sten vejen til Rubin Sø. Der går en sti rundt om søen, men hele området er også en kendt botanisk lokalitet med mange sjældne planter. Prøv at gå på opdagelse og find nogle af dem.

Der er blandt andet flere arter af de sjældne vintergrøn. Også den smukke skærmblostmstrede vintergrøn. Orkideen knærod er almindelig, og den lille krybende linnæa med lyserøde blomster. Og mellem revling og lyng findes også den sjældne ulvefod.

En ting til.

På den modsatte side af landevejen fører en mindre vej ud til en af øens bedste badestrande.

Vejen kaldes for Glasværksvej.

Men her blev også i 1847 grundlagt en glasfabrik med navnet Hasle Glasværk. Det var store planer.

Der var kul i undergrunden til opvarmning af ovnene og sand til produktionen også.

Desværre fungerede fabrikken kun et år. Den måtte lukke på grund af kullenes dårlige kvalitet.

Men alligevel blev der på det ene år lavet 62.000 glasflasker, som alle blev opkøbt af likørfirmaet Peter Heering A/S i København.

Tekst/foto: Søren P. Sillehoved.